

Postní maraton podle Sv. Pavla

Stojíme na startovací čáře maratónu, který však neměří 40 km, ale po vzoru Ježíšova pobytu na poušti trvá 40 dní. Jako závodníci dostávají startovací číslo, tak my jsme na začátku postu označováni popelem.

Když jsem uvažoval o postních tématech jako je askeze a sebeovládání, napadlo mě, jestli se těmito věcmi zabýval Sv. Pavel. Vždyť logicky se Pavel pro postní dobu výborně hodí: Půst je přece hlavně o změně smýšlení a postojů, o vnitřním obrácení (řecky „metanoia“) a Pavel si zažil jedno z nejnámějších obrácení. Navíc prošel pouští, kde se delší dobu připravoval na pozdější neúnavné šíření křesťanství. Můžeme tedy najít nějaké známky „pouště“ či typicky postní inspirace v jeho veřejném životě a učení?

Slavné obrácení Šavla - horlivého pronásledovatele křesťanů má v knize Skutků apoštolských, deváté kapitole, dramatické schéma: Šavel je na cestě do Damašku zasažen neznámým světlem z nebe... světlo symbolizuje den - čas pro fyzickou ale i duchovní aktivitu, čas růstu Padl na zem... pád jeho dosavadní jistoty Slyší otázku: „Proč?“ Nic nevidí a kapituje: „Co mám dělat?“ Dostává pokyn: „Vstaň a jdi do města, tam se dozvíš, co dál“... stále ještě dezorientovaný, ale alespoň zná nejbližší krok.

A co Pavlovo učení? To se ovšem nezaměřuje na pouhé obrácení, ale na následný křesťanský život. Snad nejvýraznějším osobnostním rysem sv. Pavla byla jeho horlivost, možná někdy až bojovný zápal pro věc. Proto není divu, že i jeho slovník oplývá termíny v Novém i Starém zákoně jinak ojedinělými – velmi rád používá přirovnání ze světa sportu či válečnictví. Křesťanské úsilí o dobrý a počestný život popisuje nejčastěji jako běh závodníka nebo jako boj zápasníka – a to není nic lehkého. Kdo chce vyhrát, musí dodržovat dosti přísnou disciplínu. Poslechněme si několik Pavlových receptů, jakou dietu předepisuje svým „sportovcům“: 1 Kor 9, 24-27 „... Kdo se chce zúčastnit nějakého závodu, zachovává ve všem zdrženlivost. Oni to dělají, aby získali věnec pomíjející, ale my věnec nepomíjející...“ Ef 6, 11-17 „Oblečte se do plné výzbroje Boží, abyste mohli čelit ďáblovým nástrahám... Stůjte pevně, opásání kolem beder životem podle pravdy, oblečení pancířem spravedlnosti, obuti odhodlaností, jakou dává evangelium pokoje. Vždy se hned chraňte vírou jako štítem. Tak budete moci uhasit všechny ohnivé střely zlého. Vezměte také přílbu spásy a meč Ducha, to je slovo Boží.“ 1 Tim 4, 7-10 „Cvič se ve zbožnosti. Cvičení tělesné je užitečné k máločemu, zbožnost je však užitečná ke všemu... A když my na to vynakládáme všechny své síly a o to zápasíme, je to proto, že jsme založili svou naději na živém Bohu.“ 2 Tim 2,3-6 „Snáň se mnou obtíže jako dobrý voják Krista Ježíše. Žádný voják ve službě se nesmí zaplétat do světských záležitostí, chce-li uspokojit svého velitele. Stejně tak je tomu u zápasníků: nedostane vítězný věnec, kdo si při zápase nepočíná podle pravidel. A rolníkovi, který těžce pracuje, patří výtěžek z úrody na prvním místě.“

Církevní (ale i židovská a muslimská) tradice doporučuje pro postní období tři osvědčené formy pokání: půst, modlitbu a almužnu - dobročinnost. Postní doba se v církevním kalendáři každoročně opakuje a směřuje liturgicky do velikonoce. Má sloužit hlavně jako příprava na upřímné obnovení křestních slibů. Víme ovšem nejen z listů apoštola Pavla, že půst neboli sebeovládání potřebujeme celý život. Přál bych nám všem, abychom na konci života mohli s dobrým pocitem prohlásit jako sv. Pavel: „Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru jsem uchoval. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti...“

otec Ján Čukáš